

HusKommentaren

Fotoet ovenfor er fra istandsættelsen af LEGO-huset i Craiova, der er ved at blive lavet til et værksted og job-træningssted for unge handicappede.

For *Det Europæiske Hus* er det vigtigt at fortælle om de mange aktiviteter, der faktisk er i gang – men som det kan være svært at nå at formidle ud til medlemmerne. Og det er ærgerligt, fordi nogle medlemmer måske glemmer betydningen af den indsats, som I direkte eller indirekte er med til at støtte.

Udviklingen i Europa – ikke mindst på Balkan – viser, at der er mere og mere brug for organisationer, der tør arbejde med de svageste grupper – og som kan holde til at tage det lange seje træk.

Idéen "det europæiske hus" har vist sin berettigelse – og det er nu, der for alvor er brug for at holde fast i idéen og aktiviteterne. Og det kan kun gøres, hvis vi bliver flere medlemmer.

Vi håber med dette udvidede nummer af *HusNyt* at have taget et nyt skridt til at forbedre informationen om arbejdet i *Det Europæiske Hus* – og dermed også gøre det lettere for dig at være med til at opfordre andre til at blive medlem. Det koster fortsat kun 12,50 kr om måneden.

- hh

Generalforsamlingen

Den 23. august 2000 var der generalforsamling i *Det Europæiske Hus*.

Højesteretssagfører Poul Roepsdorff blev valgt til dirigent og konstaterede generalforsamlingen lovligt indvarslet.

Formandens beretning

Kristian Sørensen uddybede den skriftlige årsberetning bragt i *HusNyt* tidligere og understregede, at bestyrelsen har arbejdet som et kollektiv, der har haft den svære opgave at skære kraftigt ned på alt i administrationen for at sikre arbejdet på lang sigt. Og nu er der lys forude – både økonomisk og for det fremtidige arbejde.

Der er brug for *Det Europæiske Hus*, fordi den sociale nedtur i Østeuropa ved omstilling til markedsøkonomi er stor. Med de svageste grupper som dem, der betaler den højeste pris. Over de næste 10-20 år vil den type indsats, som DEH har gjort komme mere og mere i fokus. Demokrati udviklingen kræver, at man går i dybden i lokalsamfundene.

DEH har vist, at vi kan det og har en kompetence på de sociale, undervisnings- og lokalsamfundsmæssige felter. Vi kan bl. a. glæde os over, at Demokratifondens store evaluering har fundet vores arbejde positivt.

For at styrke arbejdet har bestyrelsen delt opgaver mellem sig – og dette afspejlede sig i beretningen, hvor de enkelte medlemmer berettede.

Henrik Haubro fortalte om projekterne i Dolj, Rumænien. Lise From om rumænske børn i Danmark. Anse Leroy om klubhusene i Albanien og Rumænien. Paul Hviid Kristensen om arbejdet med at systematisere relationerne til EU mere. Og endelig fortalte Kristian Sørensen om ungdomsfængsel-projektet i Bulgarien.

Formanden sluttede sin beretning med at konstatere, at *Det Europæiske Hus* har nogle spændende perspektiver – netop fordi vi er anderledes og kan arbejde med ustrukturerede opgaver på en systematisk måde. DEH kan komme til at betyde meget på vores egen stille måde. Beretningen godkendt.

**Alt i alt:
Vi er ikke
overoptimistiske
Men vi er på vej...
Og vi har en masse
at gøre**

Årsregnskab 1999

Resultatet på -608.000 kr er ikke helt så slemt, som det ser ud. For det afspejler, at bestyrelsen har valgt at afskrive forventede støttebeløb til en række projekter fra 1998 (Albanien og Rumænien). Og allerede i august 1999 tog konsekvensen af et forventet underskud ved at skære hele den lønbærende del af administrationen væk sammen med kontoret i Næstved. I 2000 skulle dette gerne slå igennem,

så vi over de næste par år kan konsolidere *Det Europæiske Hus*. Årsregnskab 1999 godkendt.

Budget 2000

Det fremlagte budget blev godkendt og kontingentet fastholdt på 150 kr om året for personlige medlemmer og 500 kr for organisationer.

Indkomne forslag

Ingen forslag var indkommet ud over bestyrelsens forslag om at ændre antallet af bestyrelsesmedlemmer. Dirigenten konstaterede, at forslaget skulle have været sendt ud, hvorfor det blev henvist til en ekstraordinær generalforsamling. Bestyrelsen tager initiativ til dette.

Bestyrelsesvalg

Bestyrelsen blev genvalgt, og man vil i forbindelse med ændring af antallet af bestyrelsesmedlemmer tage sammensætningen op til nyvalg. Revisor og bilagskontrollant blev genvalgt. Ligeledes suppleant.

Debat om foreningens virke

En del af diskussionen var allerede taget op i forbindelse med de øvrige punkter. Det centrale punkt var, hvorvidt man kunne finde et nyt navn til foreningen, som bedre dækkede det, vi laver. Idéen "det europæiske hus" er god, men betydningen som Gorbachow beskrev den i 1980'erne er nok ukendt for de fleste. Der var ingen konklusion, men bestyrelsen skal arbejde videre med spørgsmålet.

Nu sker der noget i LEGO-huset

Hen over sommeren er der for alvor begyndt at ske i LEGO huset i Craiova, så det kan begynde at fungere som værksted inden vinteren.

Først blev der taget fat på at ordne grunden, ca. 5000 m², og få gjort klart til

Der sås og ordnes i LEGO-haven

endnu en grønsagshøst her i efteråret.

Der er blevet sat hegn rundt om hele grunden, så alle de løsgående dyr ikke kan trampe ind og æde afgrøderne.

Og så er der lavet en lille fold til et par indkøbte smågrise, der er første skridt på vejen til et lille dyrehold.

De første spæde skridt til at lave den lille udendørs workshop er

altså godt på vej. Med lidt mere jord og nogle maskiner skulle den være klar til foråret.

Inde i huset er det første værksted – lysstøberiet – blevet indrettet. Marianne Nielsen var i begyndelsen af september i Craiova for sammen med de unge at tage det sidste hug for at gøre rummet og det første udstyr klart.

Marius, der har været i praktik hos Marianne i Danmark, er nu i gang sammen med et par andre på at støbe den første serie af stearinlys. Det er ju-

Lys værkstedet er klart

lely, som kommer til salg senere i år.

Rummet med lysværkstedet er blevet sat i stand og har fået nye vinduer og døre.

Men der er forsat brug for både penge og værktøj for

De rumænske børn og unge er hjemme igen

Sommerens besøg hos danske familier er ovre – og børnene er taget hjem til Rumænien igen. Igen med en uforglemmelig og dejlig oplevelse og nogle kilo tungere.

Ionut elsker København

Mange har spurgt os, om det er rigtigt at have børnene i Danmark og opleve en verden og en nærhed, der ikke ellers er deres.

Også nogle af familierne har svært ved at bære at skulle sende børnene tilbage til et liv på institution. Nogle familier vil endda adoptere børnene, så de kan gøre endnu mere for børnene.

I begge tilfælde findes der ikke noget endeligt svar. Vores erfaring er, at de ru-

3 musketerer i Segarcea

mænske børn har været utroligt glade for at være i Danmark – og at de bruger denne oplevelse som

"energi" til at få et bedre liv i Rumænien.

De er ikke ulykkelige i Rumænien, hvor de har sprog, kammerater og vante omgivelser. Selv om det er et hårdt liv.

Det Europæiske Hus er ment som en mulighed for at gøre det

bedre for disse børn – og at være med til at give dem en fremtid. Derfor vil vi forsøge at fortsætte disse besøg i

Fødselsdagsgave med idé

Viceborgmester Arne Rohde, Haslev, fylder 50 år den 29.9. og har fået den idé at ønske sig bidrag til LEGO-huset i stedet for fødselsdagsgaver. Derfor har Arne Rohde skrevet til alle:

Den 29. september 2000 fylder jeg 50 år. I den anledning vil det glæde mig at se familie, venner og bekendte til reception i Dalby Forsamlingshus, Karisevej 66, fra kl. 13.00 - 18.00.

Hvad giver man manden der har alt? Ja, det ved jeg ikke. Jeg har ikke alt, men jeg har det jeg har brug for, og lidt til. Det er der mange andre der ikke har. Den største glæde der findes?

Er, at glæde andre. Derfor vil jeg gerne opfordre alle, der kunne tænke sig at glæde mig med en gave på min fødselsdag, til i stedet at støtte Det Europæiske Hus. Enten ved, at tegne et medlemskab af foreningen det koster 150 kr. om året, eller ved at sende et

engangsbeløb. I begge tilfælde kan vedlagte girokort benyttes.

Hvis du sender et engangsbeløb, så mærk girokortet "LEGO - huset", så går pengene til dette formål.

Jeg ved godt, at jeg med denne opfordring, går glip af nogle dejlige flasker vin og gode cigarer. Dejligt som jeg holder af, men som jeg heller ikke har godt af.

Med kærlig hilsen
Arne Rohde

Kontingentet

Foreningen forsøger at holde de administrative omkostninger så langt nede som muligt for at kunne bruge så meget som overhovedet muligt på projekterne. Ingen i Det Europæiske Hus får løn, alt laves med frivillig indsats.

Derfor er det også så vigtigt, at medlemmerne bakker op. Det kan gøres på mange måder, men først og fremmest vil det være dejligt, hvis der er mange medlemmer – og at I betaler kontingent. For det er både tungt og dyrt at skulle sende "huskere".

Håbet i brug for de udsatte børn i

Nancy Anne Moller har skrevet denne fortælling fra sit besøg hos de unge i DEH's projekt i Rumænien i sommer. Nancy er fra USA og er sammen med sin mand Poul drivkraft bag PONA Foundation, der har støttet DEH's arbejde i Ru-

For over 10 år siden så mennesker over hele verden en desperat tv-udsendelse om hjemløse rumænske børn, nogle fysisk eller psykisk handicappede – andre ikke. Alle levede i overfyldte, grumme institutioner.

Mens mange lande gik sammen med rumænerne i gradvise, men virksomme forandringer, voksede de oprindelige børn op med meget lidt forbindelse til samfundet udenfor institutionerne. I en forbilledlig indsats på at tage sig af dem som individer, søger frivillige fra Det Europæiske Hus, en dansk non-profit organisation, at hjælpe disse børn, der nu er teenagere og først i 20'erne, med at leve selvstændigt i gruppe-boliger.

I sommer rejste min dansk-fødte mand Poul og jeg fra Danmark til Rumænien sammen med 3 mennesker involveret i DEH-projektet: vores danske datter Ulla (lærer for handicappede børn), en specialist i socialt arbejde og langtids-frivillig, Lise From, og psykolog og medstifter af DEH-projektet, Henrik Haubro.

Alt imens vi kørte kilometervis gennem hede, fugtige byer og landskaber i vores udlejningsbil med air condition – den eneste air condition til rådighed – betragtede jeg gennem vinduet myldrende, cementbyer brudt af de gyldne buer fra Mc Donald og et moderne hotel af og til. Senere så jeg elegante villaer fra før, nogle moderniserede og lejet ud, andre forsømte på grund af manglende midler.

I én by blev vi rådet til ikke at drikke vandet, som bystyret alligevel lukker

for nogle timer om dagen. Beboerne fylder deres badekar til senere brug.

Det var vort første besøg og det, vi oplevede, var en smule overvældende. Men Lise og Henriks tålmodighed og gode humør skjulte, at de havde gjort denne rejse utallige gange. Eller måske er det denne indstilling, der har gjort deres organisation så succesfuld.

Det Europæiske Hus tager sig af omkring 62 unge mennesker i lejligheder og små huse, hvor deres individualitet støttes gennem eksemplet og rådgivning.

Poul foran et af de fordums store hoteller

De deler ikke alene køkken og vaske pligter, men livets hverdagsproblemer og løsninger.

En af de første ting, de skulle lære, var hvordan de ikke skulle spise med fingerne, hvad ellers havde været deres eneste redskab på institutionerne. Da børnene i projektet havde lært kunsten at spise med kniv og gaffel var en af de frivillige lige ved at græde.

Børnene har en masse de skal have samlet op, men jeg besluttede, at hvis jeg skulle se på deres liv som helhed, ville jeg følge tråden fra de frivillige i Det Europæiske Hus og se med en optimists øjne.

Jeg blev budt velkommen indenfor hjemme hos seks unge, der bor i en 4-værelses lejlighed. Mit optimistiske syn blev overgået af skinnende smil ... nogle udfarende, andre generte. Mit eget smil føltes hurtigt svært. Uden træning som frivillig var jeg ikke sikker på, hvad jeg skulle sige eller gøre. Det viste sig dog, at jeg for-

gen "jeg eksisterer som et individ".

Individualitet til side, jeg så en bunke soveposer i entréen.

- Unge, der bor i denne lejlighed, bryder sig ikke om at afvise andre som dem selv, hvis de gerne vil overnatte," fik jeg fortalt.

Den lille stue var ren, hyggelig og fyldt med møbler, fjernsyn og en trolig roterende vifte, som gav lidt kølighed. Her mødte jeg to af de mere udsatte børn. De er brødre og spastisk lammede og blev som børn ladet alene side og side i en seng – dag efter dag. DEH har taget dem ind og den rumænske regering betaler en lille sum til en af de unge til for at tage sig af dem.

Da vi kom ind i rummet, fagtede brødrene energisk på en sofa og i en lænestol, smilte og flagrede med armene og gav en umiskendelig lyd af glæde. Da deres ukontrollerede bevægelser fik dem til at glide ned, hjalp en eller anden dem op i en mere behagelig stilling.

Begge drengene signalerede, når de ville have noget at drikke, og en eller anden holdt så en glas sodavand med et sugerør op til hans læber. En af drengene rakte ud, og en eller anden satte sig og tog hans hånd. Selv i disse små handlinger udtrykte brødrene deres individualitet, mens de blev inddraget i menneskelighedens hjerteslag.

Filip i det køkkenet med bofællesskabets hund

En venlig ung mand, som så ud til at være ansvarlig for forfriskninger, bøjede sig over kaffebordet og hældte vant coca cola i glassene. Han rakte et til mig med et stort smil, og jeg spildte det.

- Det er jeg ked af, sagde jeg og sprang op, det var min skyld.

- Det var ikke din skyld, sagde den galante unge mand.

fortsættes næste side...

Han forsvandt ud i køkkenet og kom tilbage med køkkenrulle, afviste mit tilbud om selv at tørre mit eget rod op og gik igang med at redde det plettede gulvtæppe.

Det næste stop var et lille hus uden for byen, hvor en snedker arbejdede med en dør. Et par af de unge fra projektet løb hen og gav Henrik, Lise og Ulla et kram, mens andre hang lidt i baggrunden og ventede på at blive set. Udenfor groede en have med forskellige grøntsager. Dyreholdet bestod af en gris i en lille fold og nogle fritgående kalkauner.

lede med det håb, at jeg en dag fik en kalkun, mens jeg smilede med håbet om, at kalkunen ville holde sig på afstand.

Vi kørte ud til en lille gård, der blev ledet af en rumænsk landmand. Afgrøderne, der dyrkes på gården, bliver spist af børnene i projektet, men kun nogle få af de unge mennesker arbejder der lejlighedsvis, oftest fordi de trænger til at komme væk fra stresset i byen. Nogle gange er det dog svært for dem at komme op, fordi de har siddet hele natten og set fjernsyn. At tænde initiativ i unge mennesker er en verdensomspændende opgave, især i disse unge, der fik slukket gnisten til initiativ i deres barndom.

Før vi forlod Rumænien besøgte vi en offentlig institution, hvor små børn, unge og gamle mennesker bor sammen i tre beton bygninger. Vi kørte gennem indgangsporten, forbi gamle mennesker siddende langs den lave mur ved vejen.

Da vi steg ud af bilen, myldrede leende og skri-

Emil, der er sidst i 20'erne og er flyttet til plejehjemmet fra sindssygehospitalet i Poina Mare. Venter på muligheden for at flytte i bofællesskab.

nu så han fjernsyn meget af dagen, fordi det ikke var til at finde nogle job for ham.

Der var ingen børn på stedet, men vi blev vist afdelingen, hvor de unge boede, sammen med nogle af de gamle mennesker. Der fire-fem senge i et værelse. Da vi kom ind i et rum, sad der en fuldstændigt hjælpeløs ung i en kørestol og lavede lyde og få opmærksomhed. Ulla holdt hendes hånd, tørrede hendes mund for savl og svarede hende forstående. I et andet rum, hvor der var trukket for, sov et meget lille barn, sikkert syg, gennem de andres uendelige kommen og gåen.

Tilbage udenfor, tog vi fra institutionen i endnu et kaos med vinken, kram, smil og mere tiggeri. Mens vi kørte ud, klemte en ung mand i kørestol penge, der var trykket ind i hans forkrøblede hænder. Kun for at få dem hugget af en bølle med en stor stok. Jeg troede den unge mand ville blive gal, men det skete ikke. Når vilkår ikke er et valg her i livet, er mod.

Til tider må frivillige føle sig mere magtesløse end

kvindelig læge ud, introducerede sig selv og inviterede os ind på sit kontor. En lille dreng rørte let på mit ur. Vi udvekslede smil, før han gik over til min mand og rørte på hans ur.

- Han er besat af ure, forklarede lægen, han kan bare godt lide at kigge på dem. Han kan også finde på at spørge om penge, men når han får dem, river han dem i stykker. Senere stod denne dreng på trappen og græd højlydt, da vi kørte væk.

Forinden blev vi vist rundt i de forskellige afdelinger og lægen forklarede om antallet af gamle mennesker, der boede på institutionen.

- De ældre ønsker at blive på institutionen, fordi de får rimelig god mad og pleje, fortalte lægen. Deres familier er sædvanligvis for fattige til at tage sig af den gamle.

Vi blev ledt gennem en bygning og vist et lille, oplyst rum, hvor der boede en gammel mand, som havde bygget utallige tændstikhuse. Derefter besøgte vi en kvinde, hvis værelse var fyldt med dukker.

Efter en gruelig tur op ad adskillige trappesatser, kom vi ind til en ung mand, der havde været et af institutionsbørnene. Han havde været gennem jobtræning i nogen tid, men

En stue på plejehjemmet

- Kalkuner er dejlige. Har du en kalkun? spurgte en af de unge mig, mens vi betragtede en kalkun på vej henimod os.

- Næh, det har jeg ikke, svarede jeg nervøst.

- Har du haft en kalkun?, spurgte han.

- Nej. Aldrig.

- Måske en dag... Han smi-

gende unger ud af institutionens hoveddør og alle andre steder fra. Vi blev oversvømmet i en sværm af unger, tiggende for penge, klappede på ryggen, opmærksomhed og samtale i ethvert sprog, forstået eller ej.

Midt i kaos'et kom en smuk

Af Nancy Moller, Nevada, USA.

Fortællingen er oversat fra amerikansk til dansk af Henrik Haubro. Den originale tekst kan findes på DEH's hjemmeside: i den engelske sektion www.europeanhouse.org

HusNyt er informationsblad for
Det Europæiske Hus
Uraniavej 5, 1878 Frb. C.
Tel 3324 3720 Fax 3324 3726

Redaktør af dette nummer: